

[ฉลองรัฐ หน้า 7-16]

วิเคราะห์ศิลปะการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ Post Horror

Analysis of the Art of Cinematic Storytelling in “Post Horror” Movies

ฉลองรัฐ เอมอมาลย์ชดमारค. วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.

Chalongrat Chermanchonlamark. College of Communication Arts, Rangsit University.

Email : chalongrat.c@rsu.ac.th

Received: 8 October 2019 ; Revised: 19 November 2019 ; Accepted: 27 November 2019

บทคัดย่อ

บทความวิชาการชิ้นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ศิลปะการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ Post Horror ซึ่งภาพยนตร์กลุ่มนี้กำลังได้รับความนิยมอย่างสูงในยุคร่วมสมัย โดยการวิเคราะห์ที่ใช้กรอบแนวคิดเรื่อง ภาพยนตร์สยองขวัญ Post Horror และศิลปะการเล่าเรื่องของภาพยนตร์เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ภาพยนตร์ Post Horror มีศิลปะการนำเสนอที่โดดเด่น ดังนี้ 1 เนื้อหาสะท้อนความวิตกกังวลเกี่ยวกับสังคมร่วมสมัย 2 การลดทอนความสยองขวัญลงและเพิ่มบรรยากาศความตึงเครียดเข้าไปแทน 3 การผสมแง่มุมทางจิตวิทยาเข้ากับเรื่องเหนือธรรมชาติ 4 การเลือกสรรฉากที่เสริมเรื่องราว 5 การถ่ายภาพที่ประณีตบรรจง

คำสำคัญ : ภาพยนตร์, การเล่าเรื่อง, Post Horror

*ฉลองรัฐ เอมอมาลย์ชดमारค (ผศ.ดร.) : ผู้อำนวยการหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเขียนบทและการกำกับภาพยนตร์และโทรทัศน์ วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

Abstract

This academic article aims to analyze the art of cinematic storytelling in “post horror” movies which are currently gaining popularity in the contemporary period. The analysis adopts the conceptual frameworks of post horror movies and the art of cinematic storytelling as analysis guidelines. It is found that post horror movies have the outstanding presentation techniques, as follows : 1.The stories elaborate the anxiety of the contemporary societies 2.The horrific element is decreased and replaced by suspenseful atmosphere 3. The combination between psychology and supernatural stories 4. Selection of settings which support the stories 5. Delicate cinematography.

Keywords : movies, storytelling, post horror

บทนำ

ภาพยนตร์สยองขวัญมีประวัติการสร้างมายาวนาน ภาพยนตร์สยองขวัญเรื่องแรกของโลกคือเรื่อง Le Monoir du diable ออกฉายเมื่อปี 1896 อันเป็นผลงานของ จอร์จ เมลิเยส์ (Georges Melies) ผู้บุกเบิก ภาพยนตร์แนวแฟนตาซีและสยองขวัญ ดังที่ กฤษณา กฤษณะเศรณี (2551:9) ระบุไว้ว่า “ภาพยนตร์สยองขวัญเรื่องแรกของโลกได้แก่ Le Monoir du diable หรือ The Devil's Castle (1896) เป็นผลงานสร้างสรรค์ของ Georges Melies ชาวฝรั่งเศส” เมื่อดูจากประวัติศาสตร์อันยาวนานกว่าร้อยปีของภาพยนตร์กลุ่มนี้แล้ว ย่อมทำให้คิดได้ว่า มนุษย์ผูกพันกับความกลัวมายาวนาน ความน่าตื่นเต้นและความระทึกใจ คือสิ่งที่มวลชนนิยมชมชอบ

ริโมที คอร์ริแกน และแพทริเซีย ไวท์ (Timothy Corrigan and Patricia White,2004:310) กล่าวถึงชนิดของภาพยนตร์สยองขวัญที่สามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อยๆ (sub-genres) ได้ 3 กลุ่ม คือ สยองขวัญจากสิ่งเหนือธรรมชาติ (Supernatural horror) สยองขวัญเชิงจิตวิเคราะห์ (Psychological horror) และสยองขวัญเชิงกายภาพ (Physical horror)

สำหรับลักษณะสำคัญของภาพยนตร์สยองขวัญที่มักปรากฏให้เห็นเป็นประจำ จนผู้ชมคุ้นชินกันเป็นอย่างดีด้วยการผลิตซ้ำมาอย่างต่อเนื่องมายาวนาน สามารถพบได้ 9 ลักษณะ ดังที่ เคน แคนไซเกอร์ และเจฟฟ์ รัส (Ken Dancyger and Jeff Rush, 2002:82) ได้ระบุไว้ดังนี้

- 1 ภาพยนตร์สยองขวัญมักมีตัวละครหลักเป็นเหยื่อมากกว่าจะเป็นพระเอก
- 2 ภาพยนตร์สยองขวัญมักเกี่ยวข้องกับ การปลดปล่อยทางเพศและความก้าวร้าวของมนุษย์
- 3 เทคโนโลยี และกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ มักมีส่วนในการปลดปล่อยสิ่งชั่วร้ายออกมา
- 4 ศาสนามักเป็นสื่อกลาง ที่ทำให้เกิดการปรากฏการณ์ต่างๆ
- 5 เด็กๆมักมีพลังพิเศษ เช่น มีความสามารถในการมองเห็น มีญาณพิเศษ หรือมีความอดกลั้นมาก
- 6 ความสัมพันธ์ไม่ช่วยให้เกิดความปลอดภัย และโดยมากเหยื่อมักเป็นบุคคลในครอบครัว
- 7 สถานที่เช่น บ้าน หมู่บ้าน หรือโบราณสถาน มักมีอิทธิพลต่อเหตุการณ์และตัวละคร
- 8 สิ่งเหนือธรรมชาติ มักมีบทบาทสำคัญต่อเรื่อง บางเหตุการณ์ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล
- 9 ภาพยนตร์สยองขวัญส่วนหนึ่งมีที่มาจากวรรณกรรม

ในด้านประโยชน์ของภาพยนตร์สยองขวัญ นอกจากให้ความบันเทิงปนความระทึกใจแล้ว นักผลิตภาพยนตร์หลายคนยังมองว่า มันได้ช่วยขจัดความกลัวออกจากจิตใจมนุษย์ ซึ่งหากมนุษย์ได้ปลดปล่อย